

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2424

Vragen van het lid **Futselaar** (SP) aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *de kapwerkzaamheden in Natura 2000-gebied de Schoorlse Duinen* (ingezonden 27 november 2019).

Antwoord van Minister **Schouten** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) (ontvangen 9 april 2020).

Vraag 1

Bent u bekend met de uitzending van EenVandaag van 19 november jl. over de kapwerkzaamheden in Natura 2000-gebied de Schoorlse Duinen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u bekend met de berichten «Veel minder kap in bossen van Schoorl» en «Vergunningsaanvraag bomenkap Schoorl ingetrokken: is dit uitstel of afstel?»^{2 3}

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Kunt u een overzicht geven van de geplande en reeds uitgevoerde werkzaamheden ten behoeve van natuuromvorming in het gebied?

¹ EenVandaag, 19 november 2019, «Natuur herstellen door bomen om te zagen? Omwonenden boos over beleid provincie en Staatsbosbeheer in Schoorlse duinen» (<https://eenvandaag.avrotros.nl/item/natuur-herstellen-door-bomen-om-te-zagen-omwonenden-boos-over-beleid-staatsbosbeheer-in-schoorlse-d/>)

² Noord Hollands Dagblad, 1 november 2019, «Veel minder kap in bossen van Schoorl»

³ NH Nieuws, 3 juli 2019, «Vergunningsaanvraag bomenkap Schoorl ingetrokken: is dit uitstel of afstel?» (<https://www.nhnieuws.nl/nieuws/248851/vergunningsaanvraag-bomenkap-schoorl-ingetrokken-is-dit-uitstel-of-afstel>)

Antwoord 3

De tot nu toe geplande natuurherstelmaatregelen (werkzaamheden) zijn aangekondigd in het Natura2000-beheerplan Schoorlse Duinen. Dit beheerplan is te vinden via de volgende weblink: https://www.bij12.nl/assets/86_Schoorlse-Duinen_definitief-beheerplan.pdf.

De kernopgave voor de Schoorlse Duinen is het herstellen van de natuurlijke processen in het duingebied. Dit betekent dat er maatregelen nodig zijn om de dynamiek door verstuiwing en duinvorming in het gebied weer te herstellen. Verder is het van belang om verdroging van het gebied tegen te gaan. Daarnaast zijn voor diverse habitattypen instandhoudingsdoelen geformuleerd.

Voor de Schoorlse Duinen waren daarom de volgende maatregelen benoemd:
Begrazing: 435 hectare.

Ontbossen (aangeplant naaldhout) 141 hectare (waarvan in het verleden al 45 hectare verbrand en daarom destijds al gekapt zijn).

Waarvan 34 hectare Westelijke bossen.

Mobilisatie paraboolduinen 24 hectare (zoekgebied).

Chopperen (=heel ondiep plaggen) en/of afplaggen (42 hectare).

Verloofing naaldbos: 270 hectare.

Van bovengenoemde maatregelen is tot op heden in totaal 15 hectare van de habitattypen Duinheide met kraaihei en Duinheide met struikhei gechopperd. Daarnaast hebben als onderdeel van het reguliere bosbeheer in de winter van 2018/2019 in het zuidelijk deel van het bos van de Schoorlse Duinen boswerkzaamheden plaatsgevonden als eerste aanzet richting langzame verloofing. Er zijn in een gebied van ca. 90 ha op diverse plekken bomen verwijderd uit het naaldbos om ruimte te maken voor natuurlijke verjonging door loofhout. Er is circa 9.000 kuub hout uit het bos gehaald tijdens deze dunning.

Rondom de voorgenomen boskap in het gebied is veel commotie geweest. Na verschillende gesprekken met de omgeving is afgesproken om in de eerste beheerplanperiode (2017 – 2023) alleen het Dr. Van Steijnbos te kappen (circa 10 hectare, ongeveer 1% van het totale bosoppervlakte). Ook is met de omgeving afgesproken dat het Baaknolbos (circa 50 hectare, ongeveer 5% van het totale bosoppervlakte in het gebied) in principe niet gekapt zal worden.

Vraag 4

Kunt u een tijdlijn schetsen van de ontwikkeling van de hervormingsplannen voor het natuurgebied vanaf het moment dat het aanvankelijke besluit is genomen in 2016?

Antwoord 4

In onderstaande tijdlijn zijn de verschillende ontwikkelingen weergegeven:
Oktober 2016. Vaststellen Natura 2000-beheerplan door het Rijk en de provincie Noord-Holland.

Februari 2017. Toezegging door gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland dat evaluatie van boskap van fase 1 (20 ha) plaats zal vinden gezamenlijk met omwonenden.

September 2017. Toezegging door gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland de monitoringsresultaten af te wachten, alvorens de geplande boskap fase 2/3 zal starten.

December 2017. Raadsinformatiebrief aan de gemeente Bergen met de stand van zaken omtrent boskap.

September 2018. «Duindialogen» met bewoners en raadsleden. Bekrachten eerdere afspraken monitoring en evaluatie door gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland.

Oktober 2018. Indienen omgevings- en kapvergunningaanvraag fase 1, ten behoeve van kap en omvorming van het Leeuwenkuilbos en Dr. Van Steijnbos door Staatsbosbeheer. De vergunning is verleend.

Mei 2019. Verzoek tijdelijk intrekken vergunningaanvraag vanuit de gemeenteraad Bergen.

Mei 2019. Oprichting platform Schoorlse Duinen door Staatsbosbeheer, waarin 14 gebruikers van het gebied zitting in hebben.

Juli 2019. Staatsbosbeheer trekt tijdelijk de vergunningaanvraag in.

Juli 2019. Duindialoog Raadsleden in duingebied om hen verder te informeren.

Oktober 2019. Toezegging door gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland dat in principe het Baaknolbos niet wordt gekapt (afgestemd met Staatsbosbeheer, gemeente Bergen en het Platform Schoorlse Duinen). Staatsbosbeheer dient opnieuw de omgevings- en kapvergunningsaanvraag in.

November 2019. Burgerinitiatief aangeboden aan provinciale staten van de provincie Noord-Holland door Stichting ter Behoud van het Schoorlse- en Kennemerduingebied.

Januari 2020. Naar aanleiding van het burgerinitiatief is een technische briefing, locatiebezoek en expert-meeting met voor en tegenstanders georganiseerd om de commissieleden natuur, landbouw en gezondheid van de provinciale staten van Noord-Holland te informeren over de kapplannen. Februari 2020. In provinciale staten van februari stond de behandeling van het burgerinitiatief op de agenda. Voor stemming plaats zou vinden, verzocht de gedeputeerde van de provincie Noord-Holland de Stichting en de partijen het burgerinitiatief en de moties aan te houden. De gedeputeerde van de provincie Noord-Holland wenst eerst nogmaals met de omgeving in gesprek te gaan, alvorens het in provinciale staten te behandelen. Dit voorstel werd met ruime meerderheid aangenomen.

Maart 2020. De provincie en de initiatiefnemers van het burgerinitiatief spreken af dat van de oorspronkelijke plannen nu alleen het dr. Van Steijnbos zal verdwijnen, het Leeuwenkuilbos blijft in ieder geval deze beheerplanperiode staan. Daarmee wordt nu 1% van het bos verwijderd.

De resultaten van de eerste beheerplanperiode (2017 – 2023) en de boskap van het dr. Van Steijnbos evalueert de Provincie Noord-Holland met de omgeving op basis van de monitoringsgegevens. Ook betreft de Provincie Noord-Holland de omgeving bij het opstellen van het Natura 2000-beheerplan voor de volgende planperiode. Hierbij wordt bepaald of en welke aanvullende boskap nodig is ten behoeve van de Natura 2000-doelstellingen. Met deze toezeggingen laten de initiatiefnemers het burgerinitiatief vallen.

Vraag 5

Kunt u zich voorstellen dat de kapplannen leiden tot ophef onder omwonenden, bezoekers en natuurorganisaties en hoe zijn de provincie, gemeenten en Staatsbosbeheer hier tot op heden mee omgegaan?

Antwoord 5

Ja, ik kan begrijpen dat het verdwijnen van een geliefde en bekende omgeving hard kan aankomen bij omwonenden, of dit nu voor infrastructuur, woningbouw of andere natuur moet gebeuren. De afgelopen jaren heeft de provincie Noord-Holland, die hiervoor bevoegd is en de daarom veelvuldig met betrokken partijen en de omgeving gesproken via allerlei kanalen. Ook de nieuwe afspraken omtrent het ontbossen van alleen het dr. Van Steijnbos laten zien dat de partijen in gesprek blijven met de omgeving.

Vraag 6

Hoeveel hectare bos is door Staatsbosbeheer reeds gekapt of is Staatsbosbeheer nog van zins om te kappen en welke ecologische doelstellingen worden daarmee nagestreefd?

Antwoord 6

Na de aangestoken branden in de periode 2009–2011 in de Schoorlse Duinen is in totaal 45 hectare verbrand bos verwijderd. Deze oppervlakte was al opgenomen in het totaal van de maatregel van 141 hectare te kappen bos. Van de oorspronkelijke resterende opgave van 96 hectare bos dat omgevormd had moeten worden naar Grijs duinen, wordt in de huidige beheerplanperiode (tot 2023) alleen het dr. Van Steijnbos gekapt. Dit betreft ongeveer 10 hectare. Voor de twee overige beheerplanperiodes stonden de overige twee aangegeven bosgebieden gepland om te kappen, maar daarvan heeft de provincie Noord-Holland aangegeven dat het Baaknolbos in principe niet wordt gekapt en dat besluitvorming over het kappen van de Frederiksblink pas plaatsvindt na monitoring en evaluatie van de uitgevoerde maatregelen uit de eerste beheerplanperiode. De ecologische doelen die met het kappen van het bos worden nagestreefd zijn verwoord in het antwoord bij vraag 3.

Ook is er een opgave van een langzame transitie naar meer loofbomen in 270 hectare bos opgenomen.

Vraag 7

Om hoeveel bomen gaat het in totaal en welk percentage van het totale bosareaal van de Schoorlse Duinen wordt hiermee gekapt?

Antwoord 7

Het bosareaal dat vooralsnog in de eerste planperiode van het beheerplan omgevormd zal worden, betreft 10 hectare. Op basis van de tijdens de bomeninventarisatie opgenomen gegevens betreft dit circa 7.000 naaldbomen. Ten opzichte van het totale bosareaal is dit circa 1%. In de tweede en derde planperiode is nog 86 hectare voorzien. Van dit areaal hebben de provincie Noord-Holland en Staatsbosbeheer toegezegd het Baaknolbos in principe niet te kappen. Als de komende jaren niet uit de natuurmonitoring blijkt dat kap écht nodig is, blijft het bos dus bestaan. Op basis van dit besluit is de geplande boskap van de Schoorlse Duinen in de tweede en derde planperiode nog ca. 5% van het totale bosareaal. Op basis van de monitoring zal moeten blijken hoeveel hiervan ook daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden.

Vraag 8

Kunt u een overzicht verschaffen van de huidige oppervlakteverhouding tussen enerzijds grijs opduingebied en anderzijds bosgebied in de Schoorlse Duinen?

Antwoord 8

De totale oppervlakte van het Natura2000-gebied Schoorlse Duinen is 1.731 hectare. Daarvan is 912 hectare bebost gebied. Dit is 52% van het totale oppervlakte van het Natura2000-gebied Schoorlse Duinen.

Van de kwalificerende habitattypen Grijs duinen is gezamenlijk 159 hectare aanwezig in het gebied. Dit is 9% van het totale oppervlakte van het Natura2000-gebied Schoorlse Duinen.

In de bijgaande tabel is één en ander nader toegelicht:

	Habitattype	Oppervlakte (hectare)	% van de totale oppervlakte
Totale oppervlakte Schoorlse Duinen		1.731	100%
Totale oppervlakte bebost		912	52%
waarvan Niet-kwalificerend*			
naaldbos	–	674	39%
waarvan Kwalificerende habitattypen			
Duinbos		238	14%
– Duinbossen (droog)	H2180A	236,47	
– Duinbossen (vochtig)	H2180B	0,44	
– Duinbossen (binnenduinderand)	H2180C	0,64	
Totale oppervlakte open duin, waarvan:		819	
Kwalificerende habitattypen Grijs duinen		159	9%
– Grijs duinen (kalkrijk)	H2130A	55,16	
– Grijs duinen (kalkarm)	H2130B	103,35	

* Valt niet binnen de habitattypen die onder Natura 2000 bescherming vallen.

Vraag 9

Welke kapvergunningen zijn voor het gebied verleend of nog in aanvraag en welke bevoegde gezagen zijn hiervoor verantwoordelijk?

Antwoord 9

Begin april zal Staatsbosbeheer een omgevingsvergunning aanvragen voor het Dr. Van Steijnbos bij de gemeente Bergen.

Vraag 10

Klopt het dat diverse natuurorganisaties bezwaar of beroep hebben aangetekend tegen de plannen van Staatsbosbeheer? Zo ja, wat is hiervan de uitkomst en in hoeverre heeft dit geleid tot een pas op de plaats voor wat betreft de werkzaamheden?

Antwoord 10

Er is door de gemeente Bergen nog geen besluit genomen over bovengenoemde vergunningaanvraag, dus de mogelijkheid tot bezwaar of beroep is nog niet geopend.

Zoals bij het antwoord op vraag 4 is aangegeven zijn er al twee keer eerdere vergunningaanvragen gedaan door Staatsbosbeheer. In het eerste geval is deze op verzoek van de gemeente weer ingetrokken, voordat de zienswijze-procedure was afgerond. In het tweede geval omdat er nieuwe afspraken waren gemaakt voor de kap van alleen het dr. Van Steijnbos in deze planperiode.

Vraag 11

In hoeverre passen de kapplannen van Staatsbosbeheer binnen de klimaat- en natuurambities van dit kabinet?

Antwoord 11

In de bossenstrategie (Kamerstuk 33 576 ,nr. 186) heb ik aangegeven dat het kabinet streeft naar een netto uitbreiding van het bosareaal in Nederland met 10% in 2030, wat neerkomt op ongeveer 37.000 hectare. Met deze ambitie geeft het Kabinet vorm aan de verschillende klimaat- en natuurdoelstellingen. Voor herstel van biodiversiteit en waardevolle natuur zijn soms maatregelen nodig als omvorming van bos naar andere natuurtypen. Het uitgangspunt in de bossenstrategie is dat deze maatregelen alleen uitgevoerd worden als ze echt noodzakelijk zijn én dat eventuele ontbossing ruimhartig gecompenseerd moet worden.

Vraag 12

Vindt er herplant van bomen plaats? Zo ja, op welke locatie?

Antwoord 12

In de bossenstrategie stellen Rijk en provincies dat alle kap in het kader van Natura 2000 gecompenseerd zal worden met terugwerkende kracht.

Vraag 13

Welke bestemming krijgt het gekapte hout?

Antwoord 13

Het hout wat bij Staatsbosbeheer bij kap vrijkomt, krijgt altijd de hoogwaardigste bestemming die mogelijk is.

Bij omvorming naar andere natuur spelen echter andere factoren dan bij regulier bosbeheer. Waar bij omvorming ook het tak en tophout en de stobben worden afgevoerd, wordt dit bij regulier bosbeheer vaak niet gedaan. Geschikte stammen uit omvorming worden tot zaaghout, emballagehout of plaatmateriaal verwerkt. Ook zal het daarvoor geschikte deel van de boom, naar de papierindustrie gaan. Takken, tophout en stobben zullen verwerkt worden tot biomassa voor energie.

Vraag 14

Is er een natuurtoets uitgevoerd? Zo ja, bent u bereid om de uitkomsten hiervan met de Kamer te delen?

Antwoord 14

Ja, er is in 2018 een Natuurtoets uitgevoerd: «Natuurtoets kap dennenbos en chopperen heide Schoorlse Duinen» door ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot.

Deze is te vinden als bijlage bij deze brief.⁴

⁴ Raadpleegbaar via TweedeKamer.nl

Daarnaast is voor een toetsingsadvies door de Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord een activiteitenplan opgesteld op basis van bovengenoemde Natuurtoets, aangevuld met informatie over de uit te voeren maatregelen, de gedragscodes Natuurbeheer en Bosbeheer (VBNE) en de Kennisdocumenten Soorten van BIJ12.

Het activiteitenplan is door de Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord getoetst samen met de onderliggende documenten. Dat is positief beoordeeld.

Vraag 15

Voldoen de kapplannen voor het gebied aan de Wet natuurbescherming en de Gedragscode bosbeheer?

Antwoord 15

De Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord heeft de kapplannen positief beoordeeld en geconcludeerd dat deze kunnen worden uitgevoerd binnen de vrijstellingen die de Wet Natuurbescherming biedt.

De Gedragscode Bosbeheer is niet van toepassing, het betreft namelijk geen bosbeheer, maar omvorming naar habitattypen Grijze duinen. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden volgt Staatsbosbeheer de in het Activiteitenplan aangegeven werkwijze die getoetst is door de Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord.

Vraag 16

Wanneer wordt de door u toegezegde actualisatie van de Gedragscode bosbeheer voltooid?⁵

Antwoord 16

Op dit moment is het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in overleg met de Vereniging van Bos- en Natuureigenaren (VBNE) over een actualisatie van de huidige gedragscode. De actualisatie gebeurt met name om de formulering op een aantal onderdelen, waaronder kap ten behoeve van verjonging, te verbeteren. LNV verwacht dit jaar tot overeenstemming te komen met de VBNE over de actualisatie van de huidige gedragscode, waarna deze voor formele goedkeuring in procedure zal worden gebracht.

Vraag 17

Bent u bereid om de provincie Noord-Holland en Staatsbosbeheer op te roepen om deze actualisatie af te wachten alvorens over te gaan tot nieuwe grootschalige kap?

Antwoord 17

Dat lijkt mij gezien de laatste ontwikkelingen niet nodig.

---

⁵ Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 2159, p. 2

Bijlage 1

